

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **V. P.**, zastoupený Mgr. Gabrielou Kopuleťou, advokátkou se sídlem Havlíčkova 1043/11, Praha 1, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy**, se sídlem Kaplanova 2055/4, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 3. 8. 2018, č. j. 1 A 69/2018 – 50,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- II. Ustanovené zástupkyni žalobce, advokátce Mgr. Gabriele Kopuleté, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 3 400 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Náklady zastoupení žalobce nese stát

Odůvodnění:

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 13. 7. 2018, č. j. KRPA-261395-14/ČJ-2018-000022, rozhodla podle § 124 odst. 1 písm. d) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), o zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění. Doba zajištění byla stanovena na 90 dnů ode dne omezení osobní svobody.

[2] Žalovaná v napadeném rozhodnutí uvedla, že lhůta trvání zajištění byla stanovena na 90 dnů, neboť je nutné pro stanovený cíl rozhodnutí (tj. správní vyhoštění) zajistit pro žalobce náhradní cestovní doklad, který je pro realizaci tohoto opatření nezbytný. K tomu

je třeba, aby došlo k ověření totožnosti žalobce, teprve následně je možné žádat o vydání náhradního cestovního dokladu. Doba vydání dokladu se mezi státy liší, obvykle se pohybuje od 40 do 60 dnů. Nakonec žalovaná uvedla, že v případě žalobce existuje reálný předpoklad realizace výkonu jeho vyhoštění z území členských států Evropské unie ve stanovené době trvání zajištění, neboť v daném případě neexistuje překážka trvalejší povahy, která by zabráňovala žalobce z území členských států vyhostit.

[3] Žalobce podal proti výše uvedenému rozhodnutí žalobu k Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“). V žalobě se dovolával nezákonnosti a nepřezkoumatelnosti vyhodnocení účelu a délky zajištění, konkrétně toho, že žalovaná se nezabývala realizací správního vyhoštění v konkrétním případě žalobce. Připomněl, že v minulosti k jeho vyhoštění nedošlo, jelikož je fakticky nevyhostitelný (několikrát byl i ve vazbě za účelem vyhoštění, avšak nikdy se nepodařilo vyhoštění realizovat). Žalobce také uvedl, že dne 7. 3. 2017 podal žádost o určení statusu osoby bez státní příslušnosti dle § 8 odst. 1 písm. d) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, avšak Ministerstvo vnitra do dne podání žaloby žádost nevyřídilo (což potvrdil i městský soud v rozsudku ze dne 19. 11. 2017, sp. zn. 10 A 155/2017). Nečinnost Ministerstva vnitra však nemůže jít k jeho tíži. Žalobce tedy nemůže zrealizovat svůj návrat do země původu ani si legalizovat pobyt na území ČR.

[4] V žalobě tvrdil, že jeho zajištění je v rozporu s čl. 5 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a že dle rozsudku Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) ve věci *Kim proti Rusku* ze dne 17. 7. 2014 je držení jedince v tzv. vyhošťovací vazbě, u kterého není realizace správního vyhoštění možná, v rozporu s Úmluvou. Rozhodnutí žalovaného bylo podle žaloby i v rozporu s čl. 8 Úmluvy, jelikož „právní vakuum“, do kterého byl bez svého zavinění přiveden, zasahuje do jeho soukromého a rodinného života. Dodal, že rozsudek ESLP ze dne 26. 4. 2018 ve věci *Hoti proti Chorvatsku* dovozuje porušení čl. 8 Úmluvy v obdobném případě.

[5] Nakonec žalobce uvedl, že nesouhlasí s tím, že v jeho případě existuje nebezpečí maření nebo ztěžování výkonu rozhodnutí o správním vyhoštění. Tvrdí, že se každý pátek hlásil na policii a nepřišel teprve poté, co mu bylo policistou sděleno, že nemusí chodit. Na své ubytovně nebyl přítomen jen ve chvíli, kdy ho tam policie hledala. Policie mu proto mohla uložit povinnost zdržovat se na své adrese jako jedno z mírnějších opatření (oproti zajištění za účelem vyhoštění).

[6] Městský soud žalobu zamítl rozsudkem ze dne 3. 8. 2018, č. j. 1 A 69/2018 – 50. Nejprve shrnul podstatné skutečnosti vyplývající ze správního spisu. Žalobce se narodil na Sibíři, poslední trvalý pobyt měl v Rusku. Do ČR přicestoval před 18 lety (s manželkou, která již nežije) kvůli práci. V ČR ani jiném členském státě EU nemá žádné rodinné vazby, v Rusku má děti, ale neví kde, není s nimi v kontaktu. Když přicestoval do ČR, měl ještě pas Sovětského svazu, v současnosti nemá cestovní doklad žádného státu. Finanční prostředky si zajišťuje brigádami, příležitostně přespává na ubytovnách, jinak je v podstatě bezdomovec. Občas mu na živobytí přispívá jeho dcera.

[7] Co se týče samotného zajištění žalobce, dne 14. 6. 2018 bylo vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění žalobce v délce tří let. Současně mu bylo tímto rozhodnutím

pokračování

vyhoštění uloženo zvláštní opatření dle § 123b odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, čímž mu byla stanovena povinnost osobně se hlásit každý pátek v 10:00 na policii. Žalobce svou povinnost splnil dne 15. 6. 2018 a dne 22. 6. 2018, v následujících dvou týdnech (dne 29. 6. 2018 a dne 6. 7. 2018) se již ke správnímu orgánu nedostavoval. Z tohoto důvodu bylo dne 11. 7. 2018 provedeno šetření, zda se žalobce zdržuje v místě bydliště. Na této adrese však nebyl zastížen a bylo zjištěno, že zde nepobývá. Dne 12. 7. 2018 byl proto žalobce zajištěn a následující den s ním byl sepsán protokol o podání vysvětlení, v němž uvedl, že si je vědom své povinnosti se dostavovat na policii, ale jeden policista mu údajně při jeho poslední návštěvě sdělil, že již chodit nemusí, a proto se přestal na policii hlásit. Když zjistil, že ho hledala policie, tak se na služebnu dostavil a byl zajištěn. Po vydání rozhodnutí o správním vyhoštění nečinil nic, aby z ČR vycestoval, neboť mu již v minulosti odmítli vydat pas na ambasádě Ukrajiny i Ruské federace. Současně však uvedl, že mu v žádném z těchto států nic nehrozí, bydlení by si našel v Rusku i na Ukrajině, ale nemůže tam odjet právě proto, že nemá cestovní doklad.

[8] K námitce nedostatečného odůvodnění délky zajištění žalobce městský soud uvedl, že je pravdou, že odůvodnění délky zajištění v rozhodnutí žalované je velmi stručné, současně však dodal, že je s ohledem na skutková zjištění dostatečné. Potenciální možnost vyhoštění žalobce na Ukrajinu existuje, neboť státní orgány Ukrajiny doposud neodmítly cestovní pas žalobci vydat. Kromě toho městský soud dodal, že nemůže přisvědčit žalobci, že se o vydání náhradního cestovního dokladu a opuštění území ČR sám snažil, když je zřejmé, že v minulosti byl žalobci vydán cestovní průkaz totožnosti, na jehož základě mohl legálně odcestovat z území ČR. To však neučinil. Tvrzení žalobce, že sám kontaktoval ambasádu Ruska i Ukrajiny, se podle městského soudu jeví jako účelové, neboť o tom nebyl schopen doložit žádný doklad. Městský soud také uvedl, že ačkoli se v minulosti nepodařilo žalobce vyhostit, neznamená to, že k tomu nedojde nyní.

[9] Dále městský soud odkázal na znění § 124 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, který stanoví, že policie je oprávněna cizince zajistit, pokud *cizinec závažným způsobem porušil povinnost uloženou mu rozhodnutím o uložení zvláštního opatření za účelem vycestování*. Dle § 123b odst. 7 zákona o pobytu cizinců v případě, že *cizinec závažným způsobem poruší povinnost uloženou mu rozhodnutím o uložení zvláštního opatření za účelem vycestování nebo v době k vycestování stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění nevycestuje, policie takového cizince zajistí*. Porušení povinnosti spočívající v nedostavení se na policii v den k tomu určený, a to bez předchozí omluvy a z důvodů, které nebyly na vůli žalobce nezávislé, lze považovat za závažné. Tvrzení žalobce, že mu policista sdělil, že se nemusí dále na policii hlásit, se soudu jeví jako nevěrohodné a není ničím podloženo. Další ukládání zvláštního opatření dle § 123b odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců by podle městského soudu nepřipadalo v úvahu, protože se žalobce na adrese, kterou uvedl, nezdržuje pravidelně. Městský soud shrnul, že žalovaná byla oprávněna žalobce zajistit, aniž by přistoupila k dalšímu uložení zvláštních opatření, neboť je zjevné, že žalobce se správním orgánem nespolečně pracoval a již uložené zvláštní opatření nebylo účinné.

[10] Nakonec městský soud uvedl, že námitka žalobce ohledně porušení čl. 8 Úmluvy není důvodná. Žalobce sice pobývá na území ČR přibližně 18 let, ale jiné skutečnosti o

jeho vazbách k území ČR nesvědčí, jelikož zde nemá žádné sociální, kulturní, společenské, rodinné, ekonomické či jiné vazby. Ani rozsudek ESLP ve věci *Hoti proti Chorvatsku*, na který žalobce odkazuje, není příhodný, jelikož se týká odlišné skutkové situace.

[11] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) soudního řádu správního (dále jen s. ř. s.).

[12] Stěžovatel bez bližší konkretizace namítá, že rozsudek městského soudu neobsahuje dostatečné a přesvědčivé odůvodnění ve vztahu k jeho žalobním námitkám. Zejména se neztotožňuje s posouzením námitky, že žalovaná v napadeném rozhodnutí nesprávně vyhodnotila reálnost realizace správního vyhoštění stěžovatele, který je osobou bez státní příslušnosti.

[13] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

[14] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[15] Kasační stížnost není důvodná.

[16] Stěžovatel kromě obecně formulované námitky nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku uplatnil *de facto* jedinou další kasační námitku, v níž tvrdí, že městský soud nesprávně vypořádal žalobní námitku, že otázka realizace správního vyhoštění stěžovatele (osoby bez státní příslušnosti) byla žalovanou nesprávně posouzena. Obě kasační námitky formuloval velmi obecně a bez jakékoliv podrobnější argumentace, a proto i Nejvyšší správní soud mohl přezkoumat napadený rozsudek také pouze v obecné rovině.

[17] Z § 109 odst. 4 věty první s. ř. s. a setrvalé judikatury Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudku ze dne 26. 1. 2015, č. j. 8 As 109/2014 – 70, všechna odkazovaná rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz) vyplývá, že řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispoziční. Obsah a kvalita kasační stížnosti proto do značné míry předurčuje nejen rozsah přezkumné činnosti, ale i obsah rozsudku soudu. Je proto odpovědností stěžovatele, aby v kasační stížnosti specifikoval skutkové a právní důvody, pro které napadá rozhodnutí krajského (respektive městského) soudu.

[18] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku městského soudu. Jde totiž o natolik závažnou vadu, že se jí musí soud zabývat z úřední povinnosti, tedy i bez námitky stěžovatele (srov. § 109 odst. 4 s. ř. s.).

[19] Nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů jsou zejména taková rozhodnutí, u nichž není z odůvodnění zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při hodnocení skutkových i právních otázek a jakým způsobem se vyrovnal s argumenty účastníků řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 – 52). Městský soud však v napadeném rozsudku přehledně shrnul skutečnosti podstatné pro rozhodnutí ve věci, předložil dostatečné důvody pro rozhodnutí a vypořádal všechny

pokračování

žalobní námitky. Nejvyšší správní soud proto považuje napadený rozsudek za přezkoumatelný.

[20] Stěžovatel v kasační stížnosti rozporuje to, jak městský soud posoudil námitku, že realizace správního vyhoštění stěžovatele (osoby bez státní příslušnosti) byla žalovanou nesprávně posouzena.

[21] Nejvyšší správní soud předně poukazuje na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 – 150, č. 2524/2012 Sb. NSS, ze kterého vyplývá, že i v řízení o zajištění cizince podle § 124 zákona o pobytu cizinců je třeba zabývat se překážkami pro jeho vyhoštění. Rozšířený senát konkrétně uvedl, že „[s]právní orgán má povinnost zabývat se v řízení o zajištění cizince podle § 124, § 124b nebo § 129 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, možnými překážkami správního vyhoštění, vycestování nebo předání tohoto cizince podle mezinárodní smlouvy v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. V takové situaci je povinen možné překážky před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince alespoň potenciálně možné. O zajištění cizince nelze rozhodnout, pokud zákonný účel omezení osobní svobody cizince nebude pravděpodobně možné uskutečnit.“

[22] V projednávané věci žalovaná posoudila možnost vyhoštění stěžovatele, osoby bez státní příslušnosti, a to včetně překážek, které vyhoštění mohou bránit. Dospěla k závěru, že správní vyhoštění stěžovatele je alespoň potenciálně možné. Městský soud se s žalovanou ztotožnil (v podrobnostech viz odstavec [8] shora). Podle městského soudu existuje potenciální možnost vyhoštění stěžovatele minimálně na Ukrajinu, jelikož státní orgány Ukrajiny doposud neodmítly stěžovateli cestovní pas vydat. Městský soud také uvedl, že k realizaci správního vyhoštění stěžovatele je nejprve třeba ověřit jeho totožnost u příslušných orgánů, poté je nutné, aby byl stěžovateli vydán náhradní cestovní doklad. V současné době však nic nenasvědčuje tomu, že správní vyhoštění stěžovatele není možné. Současně však městský soud dodal, že pokud by docházelo k prodlužování zajištění stěžovatele bez jakýchkoliv pokroků v ověření jeho totožnosti a vydání náhradního cestovního dokladu, možnost realizace jeho vyhoštění by byla značně oslabena.

[23] S hodnocením městského soudu se Nejvyšší správní soud ztotožňuje. Městský soud provedl hodnocení této okolnosti, tak jak jej předpokládá usnesení rozšířeného senátu citované v odstavci [21] shora. Ze zákona o pobytu cizinců ani z Úmluvy o právním postavení osob bez státní příslušnosti ze dne 28. 9. 1954, vyhlášené pod č. 108/2004 Sb. m. s., nevyplývá, že by bylo vyhoštění osoby bez státní příslušnosti nemožné. V případě, že se jedná o osobu bez státního občanství, cizinec má být vyhošťován do státu jeho posledního trvalého bydliště (srov. např. § 174a zákona o pobytu cizinců). Problematikou realizace správního vyhoštění apatridů (osob bez státní příslušnosti) se v minulosti zabývala také judikatura Nejvyššího správního soudu, a to například v rozsudku ze dne 29. 6. 2011, č. j. 1 As 72/2011 -75. Z něj vyplývá, že „[ú]mluva o právním postavení osob bez státní příslušnosti neobsahuje absolutní zákaz vyhoštění takových osob. (...) Úmluva tedy předjímá situaci, kdy se osoba bez státní příslušnosti nachází v zemi, která ji hodlá vyhostit.“ Z výše uvedeného je tedy patrné, že posouzení realizace vyhoštění stěžovatele (který by mohl být apatridou), jak jej

učinil městský soud a žalovaná, je v souladu se zákonem i relevantní judikaturou. Ani tato námitka stěžovatele proto není důvodná.

[24] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.).

[25] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, jíž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože jí v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

[26] Stěžovateli byla v řízení před Nejvyšším správním soudem jako zástupkyně ustanovena Mgr. Gabriela Kopuleťá, advokátka se sídlem Havlíčkova 1043/11, Praha 1. Podle § 35 odst. 9 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokátky včetně hotových výdajů stát. Podle § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), s přihlédnutím k § 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu, náleží advokátce odměna za jeden úkon právní služby, který spočíval v převzetí a přípravě právního zastoupení. Pro úplnost soud dodává, že kasační stížnost, kterou za stěžovatele formulovala Organizace pro pomoc uprchlíků a byla v této podobě věcně projednatelná, zástupkyně žalobce nedoplnila, a proto jí za tento úkon odměna nenáleží. Za jeden právní úkon tedy náleží zástupkyni odměna v částce 3 100 Kč, k čemuž je třeba přičíst náhradu hotových výdajů v částce 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Ze spisu nevyplývá, že by byla ustanovená zástupkyně plátcem DPH, proto jí výše odměny nebyla navýšena o částku odpovídající DPH. Celková výše odměny ustanovené zástupkyně proto činí 3 400 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. ledna 2019

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu